

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani veljaj: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani veljaj: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljaj 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljaj tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedej in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 271.

V Ljubljani, v četrtek 26. novembra 1885.

Letnik XIII.

Boj na Balkanu.

III.

Turčija je zbrala nad sto tisoč vojakov v azijskih pokrajinah, razpostavila pred Stambulska vrata ter čaka le prilike, da zgrabi upornike. Pa prepričani smo, da ji Evropa mahljej prestriže in prekriža račun. Ko bi Turčija ne mogla živeti tudi v ožjih mejah Berolinske pogodbe, pokazati bi morala trocarska zveza svojo pozitivno stran. Tri vzhodne velesile bi morale razgrniti svetu zemljevid, ki so ga načrtali v Skiernjivicah, in drugim državam s silo narekati sklep, da se vknjiži. Veseli bi bili, ko bi se srečno rešilo veliko vprašanje sedanjega veka. Pa dvomiti smemo in moramo, da bi šlo vse tako gladko.

Svet sicer trdi, da so bile vlade edine gledé balkanskih držav. Ko bi to bilo, morale bi od sultana zahtevati, da varuje Berolinsko pogodbo. Storie so nasprotno. V Carigradu so se sešli zastopniki evropskih držav. Tri tedne so molčali in odlasali. Srbija in Grška ste se oborožili, postavili vojake ob meji. V tem trenutku naznani Evropa Turčiji: „Države upajo, da se Berolinska pogodba ne bo dalje krusila, in svetujejo Turčiji, da se drži dosedanje politike sporazumljenja.“ V tem so se zastopniki lahko sporazumeli. Ta „formula“ je bila edino mogoča, da zakrije razpor med vzhodnimi in zahodnimi vladami. Vzhodne namreč želé „status quo ante“, zahodne pa bolgarsko unijo. Dogovori vrše se še dalje, in slednjič se skliče zopet „evropsk areopag“, da prišije novo zaplato na turško državo — ako se čez noč kaj novega ne prigodi.

Prikriti in zamolčati ne moremo bojazni, da morda Avstrija trpi škodo na jugu. Ko bi se morala Srbija s praznimi rokami vrniti z bojišča, končano je njeno prijateljstvo do Avstrije. Treba je bilo mnogo naporov proti ruski stranki, da se je Srbija nagnila k Avstriji. Odstavljeni metropolit in Ristič, prejšnji minister, prizadevala sta si mnogo, da vržeta Avstriji prijaznega Milana. Srbski beguni v Bolgariji stojé na straži, in Karadjordjevič, pri-

jatelj ruskega dvora, nima še krone ter čaka, da se umakne mu Milan. To se utegne zgoditi, ko bi srbska vojna zastoj kri prelivala in bi se Milan moral vrniti z bojišča kot „poparjen mladič“. Pri kraji bi bilo z avstrijsko-srbskim prijateljstvom.

Ko je izbruhnila bolgarska vstaja, oglasijo se Srbi, da se morajo Bolgari držati Berolinske pogodbe, ali pa razširiti tudi srbske meje. Ob enem so se čuli glasovi, da se Srbija zanaša na Avstrijo, in da odstopi grof Kalnoky. Vlade bi bile skoraj gotovo vrgle Srbiji kos zemlje ter jo potolažile, pa Grki so pokazali veliko „nevoljo“, panhelenizmu je zrastel greben. In Črnagora je dobila po Albaniji skomine, Rumunija gleda poželjivo okrog. Turčija je prevdarila dobro, ko je nasetovala konferenci v Carigradu, da naj se pečá le z rumelijskim vprašanjem, sicer bi sultan raztrgano proglasil Berolinsko pogodbo.

Marsikteremu se zdí čudno postopanje Rusije, ki isto zahteva, kar Turčija, namreč „status quo ante“, dasi iz drugih vzrokov. V Petrogradu se navdušujejo za veliko Bolgarijo kakor v San Stefanu. Jezi jih le to, ker so se prenaljili Bolgari, in bi se vsedel na kraljevi stol združene Bolgarije „oblastni“, Rusom neljubi knez Aleksander. Rusija je hitro zahtevala, da se odstavi nepokorni knez, ali pa naj ostane vse pri starem. Odloženo ni zamujeno! Ruska stranka v Bolgariji bo to razumela, z začetka pričela svoje delo ter skrbela, da se ne prenalji, kakor 18. septembra.

Ko bi se v resnici določil „status quo ante“, dobiček imajo le Rusi. Srbija bi gotovo obrnila svoj plajšč po sapi iz Rusije, misleč si: z Avstrijo si ne opomore. Trocarska zveza bi postala prazen nič, kakor pred desetimi leti, in dvo carska zveza ostane le še vprašanje časa. Tudi glavni židovski rog na Dunaji piše 10. oktobra: „Gotovo je, da bo Avstrija pošteno plačala stroške take mirne rešitve. Kajti terjatve, ktere Srbija pričakuje od avstrijske pomoči, ne bodo se spolnile, in mlado prijateljstvo, ktero si je v Srbiji pridobila avstrijska državna modrost z velikim trudom, zginilo bo med obročem spoznanja (prevare). Mogoče, da je dobro in koristno, ker se

preverimo, koliko je vredna nemško-avstrijska zveza, ako hoče enkrat biti Avstrija kaj družega, kakor njen zaveznik. Prijetno ni, ker lepi zračni grad našega slovanskega vpliva bi se razkadil, in mesto njega bi se iz nova potrdila stara resnica, da Avstrija ne more tekmovali na Balkanu z ruskim vplivom, tudi ne pri najboljših razmerah.“

Te besede so pisane z liberalno-nemškega stališča. Če jih pa obrnemo po svoje, pritrditi jim moramo ter dostaviti h koncu: ker noče in ne zná.

Karkoli sklenejo velevlasti, kakorkoli si hoté pomagati iz zágate, skrpale bodo pri sedanjih razmerah le novo šušmarijo, od ktere more imeti gotovo Rusija dobiček. Če se ne pripozná unija, osmešil se je knez Aleksander, in v Petrogradu lahko še čakajo. Če se pa združi Rumelija z Bolgarijo v kakoršni-koli obliki, zahtevali bodete Srbija in Grška „ravnotežje“ na Balkanu. Če se Srbija odškoduje, kričali bodo drugi: mi smo tudi še tukaj. In če vsem izpolnijo želje, prisiljena je Turčija, da se brani z orožjem; to pa ravno hoče Evropa zabraniti, ker ni edina. Če pa slednjič Turčija v vse privoli, kar ji Evropa ukaže, potem si podpiše smrt v Evropi. Tako piše tudi Berolinski list „Post“: „Če pokaže Turčija, da se ne more več braniti, mora Evropa ali v Carigradu vnesti drugo zmožnejšo moč, ali si pa izgovoriti primerno odškodnino, ko bi Rusija hotela sedaj še ohraniti Carigrad.“ To je dokaj odločno in jasno.

Mislimo si, da bi Evropa zahtevala „status quo ante“, kakošne bi bile posledice? Razburjene in razvnete strasti obrnile bi se proti domačim vladarjem. Sedaj so se že vladarji državice komaj otepali predrznih nasprotnikov. Grška visi že davno ob robu „bankerota“, položaj v Srbiji ni dosti sijajnejši. Oboroževanje je požrlo zopet mnogo denarja, in Turčija bo v kratkem napravila zadnji repar. Kdo bo delal mir na Balkanu, ako ne Rusija v prvi vrsti?

Vrh tega so si male državice smrtne sovražnice. Srbija je dolgo omahovala, kje bi si iskala odškodnino, v Bolgariji ali Turčiji. Odločila se je za

LISTEK.

Andrej baron Čehovin.

(Spisal M. Mihaeljev.)

(Konec.)

Ko je bil zadnjikrat l. 1854 na obedu pri svoji prej omenjeni sestri Mariji in v krogu obilnoštevilno zbranih sorodnikov, v „županovi hiši“, kajti mož Marije njegove sestre in njegov svak Marko Turek, veleposestnik v Gabrijli, je bil tedaj župan skozi mnogo let, sta, kakor sem pozneje slišal od prič, marsikaj popraševala vljudnega „Drejška“, kako si je nek toliko svetinj pridobil in kako je srečno brez ran tolikim smrtnim nevarnostim odšel? Pripovedoval jim je blezo tisto, zraven posebnih in osebnih primerljivev, kar so opisovali po njegovi smrti drugi časniki, n. pr. „Novice“ l. 1855; tudi hrvaški literarni časnik „Nevén“ l. 1855 je opisoval njegovo življenje in junaštvo v bitvah s Karlom Albertom l. 1848—1849, ter ga imenuje naravnost Slovenca in ga ocenjuje ne le kot avstrijskega, ampak tudi kot

pravega slovenskega rojaka in rodoljuba. Ker je bilo njegovo vojaško junaško delovanje po raznih časnikih že dovolj opisano, — tudi „Soča“ je pred leti prinesla njegov životopis v podlistku, — zato nisem se namenil obširno o tem pisati in to tim manj, ker bode „Zvon“ sam, kakor je obljubil, to sporočil v prihodnjih številkah. Svetoval bi pa neznanemu pisatelju „Zvona“, da bi se zato, če mu je mogoče, obrnil osebno na brata (ne nečaka ranjcega junaka Florijana Čehovina*) v Branico; (vulgo Bokcova hiša), kajti ta njegov mlajši brat in veleposestnik še živi in je krepke postave. Saj je on oženil še le pred dvema letoma svojega edinega sina (ta le je nečak r. junaka) Florijana, (izšolanega kmetovalca na Goriški deželni kmetiški šoli) s hčerjo Rihensberskega veleposestnika Jan. Ličena.

Njegov brat s celo družino, kot zeló imovit posestnik, je tudi prav vljuden in gostoljuben; kajti jaz sam sem se že parkrat o tem prepričal, poslednjič l. 1882. Pokazal mi je vseh šest svetinj in listine, na kterih je opisano, zakaj je on tiste od-

*) Tam bo najdel vse dokaze, diplome in odlikovanja, ktere hrani njegov brat in tudi sliko r. junaka in kar spada k natančni njegovi biografiji.

likovanja prejel.*) Videl sem tudi diplom, s kterim je bil kot vitez in lastnik reda Marije Terezije povikšan v baronski stan, podpisan lastnoročno od našega presvitlega cesarja. Razlog, da je bil povikšan v baronski stan, je v diplomu naznačen z besedami: „Wegen hervorragender Heldenthaten und Tapferkeit“ etc. (zastran odličnih junaških činov in hrabrosti itd.) v laški vojni l. 1848—1849, zlasti v zeló odločilnem trenutku v bitvi pri Novari 23. marca 1849.

Prav smešno pa je od nemških ali drugih biografov, da ga hočejo prištevati Italijanom! V celi Vipavski dolini ni niti najmanjše vasice z laškimi prebivalci, niti ene laške družine ni naseljene ob vsem kratkem teku Vipave, v ktero se zliva rečica Branica (enakega imena z vasjo) pod Rifenbergom. Njegovih starišev, kakor priprostitih kmetovalcev ni nihče znal, ne oče ne mati, govoriti družega jezika razun slovenskega; tudi njegov brat na domu, Florijan, zná le slovensko; edino sin tega ali nečak

*) Po junakovi prezgodni smrti so vsa tista odlikovanja in kar sém spada, poslali njegovemu očetu, oziroma bratu na dom.

prvo. Rumunija škili v Silistro in okolico. V Macedoniji se smrtno sovražita Grk in Bolgar. Ondotne roparske tolpe so večinoma prednje straže narodnostnega boja. Med Albanijo in Črnogoro je vojna odvisna od najmanjše prilike.

Ko bi bila v Macedoniji počila prva puška, odmeval bi strel v albanskih gorah, Arnavt bi skočil iz svoje zasede. Vendar je Turčija v hitrici poslala nekaj vojakov na vulkansko zemljo. Tu je nastavljen sod smodnika, na katerega mora paziti Evropa, če tudi se drži svojega načrta.

Turčija ni izvedla 23. in 63. člana Berolinske pogodbe, ni spolnila dolžnosti, katere ji je v Berlinu naložila Evropa. Pa kjer ni tožnika, tam ni sodnika. Evropa je molčala, ko je Turčija spala. Na drugi strani ima Turčija tehtne vzroke pritožbe, ker ni dobila davka od odvisnih dežel in ni smela zasesti na Balkanu mejá med Rumelijo in Bolgarijo.

Le Anglija je v preteklih sedmih letih spominjala Turčijo na član 63., ki zadeva reforme v Armeniji. Ker se je Turčija naveličala angleških opominov, vrgla se je v naročje nemškemu knezu, in od istega časa sta se popolnem pozabila člana 23. in 63. Ako sedaj vzhodne države, Rusija, Avstrija in Nemčija tišče na to, da se po črki izvede Berolinska pogodba; potem mora Anglija spomniti jih, na član 23., ki določuje v vseh turških deželah v Evropi reforme po pravilniku za otok Kreta iz l. 1861, in sicer pod nadzorstvom tedanje vzhodno-rumelijske komisije. Vprašanje je le, koliko časa ostane Kreta še turška in ob enem vzgled novih reform, ker Grška stega po nji že davno roké.

Ker je Berolinski kongres podnetil na Balkanu narodnostno vprašanje, onemogočil je sam vsako popravilo ter stopil z dežja pod kap. Le z orožjem še more Turčija varovati svoje ozemlje; pa viri njene moči se posušajo. Jasen dokaz njenega žalostnega položaja je ta, da se kristijan ne sme bojevati pod turško zastavo. Ko so se pred kratkim Grki ponudili kot prostovoljci zoper Bolgare, odreči jim je moral sultan to milost. Na tej podlagi stoji in — pade Turčija.

Da bi že vendar ugasnilo mučno življenje ob Bosperu, ter Evropa izdala mrtvaški list! Prej ne bode mirú, dokler polumesec ne zaide za Štambulom, in se ne opere madež s praga vzhodnega Rima. Gslo nam bodi: Constantinopolin esse delendam.

H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. novembra.

Notranje dežele.

Česko cesarsko namestništvo izdalo je okrožnico na vse politične oblasti, da naj se izrekó, ali bi ne bilo umestno za Čehe ravno tako postaviti *proti pijančevanju*, kakor jo imajo v Galiciji, in ktere spremembe da bi se Česki prilogle. Taka postava bi ne bila le popolnoma na svojem mestu po omenjenih deželah, temveč bi tudi pri nas prav nič ne škodovala.

ranjcega junaka se je naučil nekaj nemščine za silo na Iderski vadnici.

Vsa spoštovana družina r. Andreja je starodavne slovenske korenike in tudi ime „Čehovin“ je, kakor sem že omenil, čisto slovensko. V celi Branici ne najdeš niti človeka, da bi znal laščino govoriti. Čudni so pač ti psevdobiografi. Tudi je pisal r. junak svojim starišem domú vselej po slovensko (z bohoričico v tedanji dóbi). Še celó, ko je ležal bolan v Badenu pri Dunaji l. 1855, je pisaril večkrat v njegovem imenu neki „dr. Dolenz“ po slovensko v bohoričici njegovemu tedaj še živečemu očetu, katerega sem tudi osebno poznal, njegove matere pa nisem mogel poznati, ker je umrla pred l. 1850. Tudi tiste pisma zadevajoče tek njegove bolezni mi je dal njegov brat prebirati, ktere skrbno hrani s svetinjami in diplomami vred. Diplom, katerega je prejel od nadvojvoda Toškanskega s križem vred za „vojaške zasluge“, je pisan v laščini in poleg nadvojvodovega podpisa*) stoji podpisan tudi tedanji Toškanski vojaški minister, čegar ime mi ne pride ravno na misel. Vse to si lahko sleherni radovednež ogleda, kader kdo hoče, kajti spoštovana Rokcova hiša si šteje v čast,

*) Leopold II. — Prejel je pa to odlikovanje zastran neustrašivega junaštva, skazanega pri osvojenju mesta Livorno dne 11. maja 1849. Pis.

Avstrijska Slezija je prava lajna za liberalizem in za ljubkovanje s Prusi. Tam bujno raste fakcijsko časopisje in framasonska loža iz Dunaja ima dve podružnici v Opavi in Bielici. Katolike brani za leto 1874 „Mährisch-Schlessischer Volksbote“, v najnovejših časih se je osnovalo katoliško politično društvo, ki ima 1100 članov. Vrednik „Volksbote“ bode, ko je župnik Ignacij Thienal odstopil, F. J. Riepenhausen, rodom Hanoveranec. On je že sedaj mnogim katoliškim društvom, ki se poganjajo za razširjanje dobrih katoliških spisov, v politiki je na istem stališču, kakor katoliško-politično društvo za Česko, kateremu je predsednik grof Karol Schönborn. Zato novemu vredniku sploh zaupajo. A mi bi pa pristavili, kar smo že šestokrat povdarjali: na katoliškem stališču je mogoč mir in bratovstvo med narodi mnogojezične Avstrije.

Cesar Franc Jožef je na pismeno prošnjo srbski kraljici Nataliji dovolil, da smejo **avstrijski zdravniki** od društva rudečega križa oditi v Srbijo na pomoč ranjenim, katerih imajo že več nego 4000 mož edino v Belemgradu. Za vse te nesrečneže manjka jim v Srbiji zdravnikov. Nabirali se bodo v Pragi, na Dunaji in v Budapeštu. Na ukaz velikega mojstra nemškega reda, nadvojvoda Viljema, poslal je ta red več voz za ranjene vojake z vsem potrebnim spremstvom in pripravo v Srbijo in Bolgarijo. Veliki pripor malteškega reda, knez Lichnovsky poslal je tudi 20 voz z dvema zdravnikoma in potrebnimi strežniki v Srbijo. Avstrijsko društvo rudečega križa pripravlja pa obveze in strežnike, da jih tje doli pošlje.

Splošna debata o reformi uprave v **hrvaškem deželnem zboru** se je nadaljevala. Zoper predloge govoril je župnik Lončarevič (Starčevićanec), on vidi v tem poskušnju, deželo pomadjariti. — Posilovič isto tako govori zoper predloge. — Raizner, nadžupan na Reki, zagovarja predloge, ter povdarja, da upravne oblasti prve instance po današnji osnovi ne zadostujejo, ker je njih delokrog preveč raztegnjen, nadzorovanja (kontrola) v davkarskih zadevah je premalo, načrti za preosnovo hočejo ravno neprilичnosti tukaj odpraviti. Govornik opravičuje tudi preložitve županijskega sedeža iz Reke v Ogulin. Govori potem Ivandija (Starčevićanec) in za njim pa Živković. On opravičuje svoje delovanje pri prejšnji preosnovi, načelo mu je bilo namreč to, da se pravosodje loči od uprave, on govori o vzrokih, zaradi katerih je davkarstvo pomanjkljivo. Dalje pa pravi, da bode tudi sedanja uprava koristila, ako se obne preosnujejo.

V **gališkem deželnem zboru** pričakujejo, da se bodo Poljaki kolikor toliko približevali Rusinom. Deželni odbor bode predlagal, da se osnuje nova rusinska gimnazija v Premislju.

Madjari imajo gledé Balkana svojo politiko, kakošno — objavil jo je ministerjalni poslanec György v svojem programu, kjer trdi, da bi za ogersko državo ne bilo kmalo večje nevarnosti, kakor, če bi se gledé Balkana pasivne politike poprijeli. Pred vsem Madjari ne smejo dovoliti, da bi se priznala velika Bolgarija in mora Ogerska strogo zahtevati, da se povrne v Rumeliji „status quo ante“. Tega statusa pa György ne priporoča morda zaradi tega, ker to zahteva Berolinska pogodba, temveč ker mu od te strani za Madjarsko dobiček kaže. Ogerska mora namreč po njegovih mislih skušati, da se polasti Soluna in morja ondi, in to takoj, kakor hitro bi Turčija svojo nezmožnost dokazala, da ga ne more ali noče sama braniti pred Grki. Tako sodijo v Budapeštu. Iz tega se dá sklepati, da ondi tudi že trdno računijo na stalno pridobitev Bosne, Hercegovine in Novega Pazarja; kajti kdor bo pravi gospodar teh treh deželá, tisti bo imel tudi Solun. Na to nikakor misliti ni, da bi recimo Avstrija v Bosni in Hercegovini gospodarila, Ma-

da je imela tako slavnega junaka. Tudi njegova podoba kot nadporočnika pri topništvu je videti, slikana na platnu, v neki sobi njih snažne velike hiše!

Na diplomu, katerega je prejel z oblastjo nositi naslov barona in dedno plemstvo, je naslikan en del trdnjave (citadelle), nad katero leti golob z oljkino vejico, v kljunu jo noséč, kar je pomenljivo znamenje!

Za kakošno boleznijo je ta slavní za Avstrijo prezgodaj umrlí vojak (rojen leta 1810, † 10. sept. 1855) umrl, tega njegov prijatelj, ki je sporočeval v njegovem imenu očetu na dom o teku bolezni, ni naravnost povedal. Opisoval je v tistih pismih le hude bolečine, ktere je imel trpeti ta slavní junak; potem kako se je zanimal sam cesar vsaki dan za njegovo bolestno stanje, da mu je poslal enega učenega prav svojega telesnega zdravnika na pomoč; štiri glasoviti zdravniki so ga zdravili itd., a vse ni nič pomagalo in tako je umrl previden s sv. zakramenti v 45. letu, toraj še v krepkih moških letih. Kar je pa še po smrti oslavljaló njegov sijajni pogreb — prenešeno je bilo truplo na Dunajski mirodvor — je bilo to, da je sam cesar poslal enega nadvojvoda (menda Rainerja) k pogrebu, kar je bilo gotovo veliko odlikovanje. *)

*) Njegov grob kinča kamnit spominke z nemškim napisom, katerega so mu njegovi tovariši-častniki napravili. Pis.

djari pa po Stari Srbiji in Macedoniji do morja. Če tudi je po naravni legi težišče bosansko več k Ogerski nagnjeno, kakor k Avstriji, se vendar ne sme Bosna Madjarom vtelesiti, temveč mora ostati pri deželah to stran Litave zaradi Dalmacije, ktera se na-njo naslanja. Vrednost Dalmacije za Avstrijo postala je s pridobitvijo Bosne še enkrat tolikošnja, kakor je bila poprej, dokler je bila tako rekoč le rep Avstrije.

Vnanje države.

Najnovejša vest iz Španije je **smrt kralja Alfonza XII.** Včeranjí telegram, ki je bil pa še od predvčeranjega dne, naznanil je kraljevo bolezen. Včeraj, 25. t. m., dopoldne ob 9. uri ga je pa bolezen že pobrala. Telegram iz Londona sporoča, da je kralj umrl na jetiki, ktero je disenterija (krvava griza) pospešila. V Madridu so vojaki pripravljene. Kralj Alfonz je bil star še le 28 let in je 12 let vladal. Takoj, ko se bo grob nad njim zaprl, planile si bodo razne stranke zopet v lasé, kakor so se ravsale pred 12. leti. O Alfonzu se lahko reče, da je vladal svoje kraljestvo s tisto zmernostjo in modrostjo, ki je deželi na prid, kar se tudi o Španiji ne dá tajiti. Španija je v teh dvanajstih letih več napredovala, kakor poprej ves čas. Mnogo so si sicer stranke prizadevale, da bi ga bile odstranile s prestola, pa zmerna taktnost onemogočila je vse napade. Narod, ki danes še brez izjeme za njim žaluje, stal si bode jutri že z orožjem v roki nasproti in vojska preselila se bo iz Balkana na pirenejski poluotok. V resnici, hujšega vdarca bi Španija ne bila mogla dobiti, kakor ga ji je dala kraljeva smrt.

Na **Balkanu** stopila bo politika, če se včeranjí iz angleškega vira došli telegram o odpovedi kralja Milana vresniči, v čisto nov položaj. Kakor so sedaj vseh oči obrnjene na Bolgarsko, tako se bode potem pozornost obrnila v Srbijo, kaj bode ž njo. Angleži so tega mnenja, kakor marsikdo pri nas, da bode v tem slučaju Avstrija Srbijo zasedla, ne da bi Karadjordjeviču zasedanje prestola zabranila, kakor je bilo v včeranjem telegramu namignjeno, temveč, da bode mir ohranila ondi, kjer vse na to kaže, da bi se strasno razburjene stranke druga proti drugi obrnili v domači deželi. Tak boj v sosedni državi bi Avstriji izvestno ne bil po volji in to tem manj, ker Srbov tudi po Bosni in Hercegovini mnogo živí, ki so v vedni dotiki z onimi Srbi, ki v kraljevini živé. Druzega bi Avstriji toraj v tem slučaju ne kazalo, nego Srbijo pod svoja krila vzeti, vsaj za toliko časa, da se ondi red napravi. Da so v krogih že na to mislili, dokaz temu so ob bosansko-srbski in rumunski meji nastavljeni vojni kori, ki se bodo takoj k orožju sklicali, kakor hitro bi zrak onstran Save in Donave nezdrav, kužljiv postal. Da „oficijozus“ (na pol uradni časnik) to zanika, je razumljivo, ker je to ravno njegova naloga.

Ako človeka vse ne moti, bodo **Grki in Turki** prav kmalo skupaj trčili, kakor se je v poslednjih dneh to zgodilo med Srbi in Bolgari. Turška vedno več svojih vojakov proti grški meji potiska prevajajoč jih z najetimi Lloydovimi parniki. Grška pa zopet polk za polkom, v Tesalijo tišči, dobro vedoč, da jih bode potrebovala najpred ondi. Poleg polkov imajo pa tudi že jako lepo število drahem pripravljenih, ki so za vojsko ravno tako potrebne, kakor vojaki in orožje. 12 milijonov izdali so jih do sedaj za oboroženje stalne armade, 4 milijone pa za pomorsko moč. Take svote vendar niso, da bi se zavrgle. Srbskega kralja tirala je oborožena vojska v pogubo in z grškim se bo prej ko ne ravno taka zgodila. Vsaj narod grški je ravno tako nepotrepljiv, kakor so bili Srbi. Nič kot boj in zopet le boj s Turkom hočejo imeti in pa nekaj več zemlje

Tudi ga je cesar osebno poznati hotel brž po bitvi pri Novari, ter pri nekem vojaškem ogledu si ga je dal predstaviti in mu je tudi segel v roko. In takega junaka slavno ime naj zabilježi tudi „Slovenec“, kteri ga ni dosihmal zaradi pomanjkanja dopisnika v svojem listku še nikoli omenil. In le zato sem prijel danes za pero, ker me je jezilo brati v „Zvonu“, da ga tuji neslovenski biografi prištevajo — horrible dictu — Italijanom! Ta pomota pa prihaja prvič najbrže od tod, ker so si Lahi (kakor je tudi „Irredenta“ zdaj prištevajo in imenuje) vse Goriško primorje prilastovali in se lažnjivo prištevajo k laškemu prebivalstvu, akoravno je komaj ena tretjina Furlancev z Italijani vred, t. j. med 222.000 prebivalci na Goriškem je v okoli 70.000 Lahov in ostalih 150.000 je pa Slovencev. Drugič, ker so njegov čisto slovensk priimek, akoravno od starodavnega slovenskega porékla, pisali „Zehovini“, češ, da laška končnica kaže ga za laškega rojaka, kar je pa napačno!

On sam se je pisal Zehovin, in tudi v diplomu, s katerim je dobil baronski naslov, je pisano njegovo ime po tedanji navadi z Bohoričico. Da je pa junak umrl neoženjen, izhaja menda iz tega, ker se je nek sam ranjki proti nekemu prijatelju, ki mu je svetoval, naj bi se poročil, odgovoril, da „vojak oženjen

bi tudi radi pridobili v Tesaliji in Epiru. Poleg grškega naroda jela je pa že tudi godrnjati oborožena armada, kaj da se oprezuje. Turčiji se pa grško obnašanje tudi jako sumljivo zdi, in je že pisanje v Atene poslala, v katerem pojasnila prosi, kaj da rožljanje z orožjem in nakopičevanje vojakov pomeni. Grški „bazileus“ bo na to noto že na eden ali drugi način odgovoril; ali tako namreč, kakor Milan Aleksandru, da je Bolgare z mečem v roki napadel, ali pa tako, kakor Aleksander Turkom, da mu ne želi nič hudega. Na vsak način pa se mora stvar med Grško in Turčijo v prav kratkem času določiti.

Kakor nam je brzojav sporočal, nameravala je Turčija *Bolgarski* s tem na pomoč priti, da ji je obljubila Srbe priviti, da bi se napravilo premirje, v Iztočno Rumelijo pa poslali lastnega komisarja. Kaj da ji je Aleksander na to odgovoril, tudi že vemo, da sedaj on o kakem premirju neče poprej ničesa slišati, dokler ne iztepe poslednjega Srba iz Bolgarije in dokler on sam ne bo stal na srbskih tleh. To je knez Aleksander sebi in svojim dolžan, ker je moral sam za meč prijeti in se svojim na čelo postaviti, kar je bila sicer dolžnost Turčije. Kar se tiče odpošiljatve turškega komisarja v Iztočno Rumelijo, bi bilo to jako nevarno, kajti lahko bi bil ta korak naravni in prvi povod, da bi se Bolgari po Iztočni Rumeliji zopet dvignili ter bi v resnici za orožje prišli. Če že hoče Turčija po vsi sili tje kaj komisarja poslati, pošlje naj ga še le po sklenjenem miru, ko bo že zrak čist. Knez Aleksander se je podvrnil zaradi miru in reda v Iztočni Rumeliji, pri napovedbi vojske od srbske strani; sedaj pa, ko je on na čelu svoji armadi v Bolgariji, bi ne mogel odgovornosti prevzeti, da se mir in red v Iztočni Rumeliji ohrani. Nepopolni bi bili nasledki, če bi Turčija trdovratna ostala in v resnici komisarja poslala v Iztočno Rumelijo. Sicer pa Turčija tudi nima moža, ki bi zamogel mir in red v Iztočni Rumeliji vzdržati. Le jeden mož je, ki ima to moč v sebi in sedaj še bolj kakor poprej in ta je knez Aleksander. Evropa bi le pravična bila, če bi mu pripoznala Iztočno Rumelijo, če že ne za drugega, zato ker je Milanu tako lepo domu posvetil.

Najnovejša enciklika sv. očeta „de civitatum constitutione christiana“ izšla je 1. novembra in zapeljanemu današnjemu človeštvu jasno in določno kaže pravo pot, katero je po večem zgrešilo. Tukaj se je treba ozirati na dve strani našega življenja, na znanstveno namreč in na dejansko. Znanstveno treba je vse trdno verjeti, kar so rimski papeži do sedaj učili, učé in bodo še učili in se tega tudi zvesto držati. Dejansko pa je treba vse spolnovati, kar sveta vera uči in je dolžan vsak svoje življenje po nji vravnati. Vsakemu mora čast cerkve božje pri srci biti, vsak mora njene zapovedi spolnovati, vsak jo mora spoštovati in ljubiti. Skrb za dobre občinske zadeve na krščansko-katoliški podlagi je ravno tako vsakega dolžnost, kakor tudi, da se otroci lepo in v strahu božjem izreajo; kajti le od tega odvisen je ves občinski blagor. Kakor za občinske, tako mora se brigati vsak dober katoličan tudi za državne razmere, da s tem po moči pripomore, da ostane politika v poštenih krščanskih rokah in se je ne polaste brezumni liberalci in židje, ki so v novjšem času toliko hudega na svet pripravili. Da so bili katoličani nekaj časa skoraj brez moči v državi in so židje z njimi pometali, vzrok so bili sami in njih politična malomarnost. Da se to odvrne, je vsakega katoličana sveta dolžnost, da se po svoji moči briga za politiko in sploh za javne razmere v državi in po svoje pripomore da se Kristusovi morali po vseh državnih strokah zopet pripozna veljava. Preprirov v verskih zadevah naj se vsak ogiblje, ako pa vidi, da se katoliška vera zasramuje ali da se njeni nauki zavijajo,

ne more biti ob enem dober hraber vojak in dober oče, zlasti ne ob času vojske!“ Kdor te besede prav premišljuje, bo tudi najdel v njih dovolj resnice. To-liko v spomin in v obrambo slovenskega imena vrlega junaka mojega rojaka, kateri si je z lastnim pogumom v tistem za kakega kmetskega sina za „avanciranje“ tako zelo težavnem času in z neslišano slovansko hrabrostjo pridobil šest raznih svetinj in dedno plemstvo, ko bi bil imel potomce. Vsa Radetzkova armada ga je poznala in spoštovala.

D'Aspre, poveljnik-feldzeugmeister pri Novari, mu je pripel lastnoročno red Marije Terezije na njegove hrabre prsi 29. junija 1849 smehlja se rekoč: „V tistem hipu Vašega zelo predrznega poguma bi si bili kmalo smrt mesto tega reda zaslužili.“ — In zato se dajo nanj obrniti besede srbske narodne koračnice:

„Borba njemu zabava je draga,
Još mileje sakrušiti vraga,
Jer puščani prah,
Ne zadaje njemu strah.“

Toraj slava na veke slavnemu slovenskemu junaku Andreju, kar pomeni že tudi grško ime „Avdpeia!“ (Andreia = junaštvo ali hrabrost).

naj se pa krepko za-njo poteguje, in vedno ima pred očmi, da se nedotakljivost katoliških nauk nikdar ne more strinjati z racionalizmom in naturalizmom, katerih obeh je naloga sveti veri tla spodkopati.

Izvirni dopisi.

Iz Mekinj pri Kamniku, 24. novembra. (Volitev krajnega šolskega sveta v Kamniku.) Kakor znano, so tudi Mekinje vsolane v Kamniško šolo, toraj imajo tudi pravico voliti zastopnike krajnega šolskega sveta. To pravico so tudi zmirom imele, kolikorkrat se je volil krajni šolski svet v Kamniku, a gosp. vodja okrajnega glavarstva, dr. Russ, pa postavio drugače razlaga. On pravi, ker ste le dve celi občini v Kamniško šolo vsolani (t. j. Kamnik in Podgorje), volite le ti dve. Kaj morajo sosede za to, če niso vse vasi občine Mekinjske vsolane, ker je daljava taka? Ali ne plačujejo Mekinjčani vsega, kar pride na to občino? Vodji okrajnega glavarstva povemo, da so v krajni šolski svet v Kamniku zmirom volile občine Kamnik, Podgorje, Mekinje in Šmarca, kar jim po § 1. šolske postave 9. marca 1879 tudi pristoji.

§ 1. se glasi: „Die Vertreter der Gemeinde im Ortsschulrathe werden von der Gemeindevertretung oder, wenn derselben Schule mehrere Ortsgemeinden oder Untergemeinden derselben angehören, von einer Versammlung der theilgenommenen Gemeinde, rücksichtlich Untergemeindevertretungen (§ 13. Gemeindeordnung) gewählt.“

Postava prav jasno govori, razumeti se mora, ako se le hoče. Upamo toraj, da vsolani kraji Mekinjske občine zopet dobijo svoje stare postavne pravice.

Iz Št. Vida poleg Vipave, 22. novembra. Bilo je 29. avgusta t. l., ko je naš trg doživel strašno nesrečo, ki se popisati ne dá: še sedaj nas pretrese, ako se le spominjamo one grozne dogodbe. Škoda, katero je učinila silna nevihta, bila je strašanska in mnogo, premnogo ponesrečenih je s strahom in trepetom zrla v bodočnost, kajti ni se jim bilo nadjati rešitve. Zdihovali in molili so! Našima slavnima uradoma župnijskemu in županijskemu delala je ta beda neznanske skrbi. Prosi in trka se povsod ondi, kjer je podpore pričakovati, in — hvala Bogu! — ne brezuspešno. Njihovo Veličanstvo, naš presvitli cesar daroval je 1475 gld., deželni odbor kranjski 500 gld., naš državni poslanec gospod Adolf Obreza izposloval nam je pa 1000 gld. — Ta znatna podpora in pomoč se je delila ponesrečenim pretekli terek, in puhteli so proti nebu hvaležni zdihljeji, naj mogočni Bog dobrotnikom stoterno in stoterno povrne.

Naš čast. gosp. župnik napove dalje za današnjo nedeljo v zahvalo za te prejete dobrote slovesno sv. mašo z zahvalno pesmijo. V svojem govoru je posebno lepo povdarjal, kako smo dolžni hvaležni biti za prejete dobrote. Ginljivo opisoval je brezmejno dobrotno srce našega presvitlega vladarja ter vsih udov cesarske hiše in rodovine. Vneto navduševal je farane za lojalno vdanost in nepogljivo pokorščino do Njihovega Veličanstva, k vdanosti in pokorščini, ki je vsikdar pripravljena darovati imetje in kri za svojega premilega, dobrotnega cesarja.

Mi pa kličemo: Bog ohrani, Bog obvaruj nam cesarja in vso svetlo cesarsko rodovino, — Bog povrni vsem drugim dobrotnikom naklonjeno nam zdatno pomoč!

Iz Celja, 25. novembra. (Občni zbor katoliškega podpornega društva), ki smo ga obhajali dne 22. novembra „pri Slonu“ je bil precej dobro obiskovan, dasiravno smo imeli silno slabo vreme in se je vršil ob tisti uri pogreb prerano umrle soproge g. odvetnika dr. Ljud. Filipiča. Ranjka Helena, rojena Kapus, je bila stara še le 23 let. Naj v miru počiva!

Iz raznih sporočil, ktere je pri zboru podal društvenikom načelnik, posnamemo sledeče: „Katoliško podporno društvo“ je tudi v tem 7. letu svojega obstanka izvršilo svojo nalogo. Skrbeti ima za obstanek posebne dekliške učilnice v Celji, katero obiskujejo večinoma dekleta iz okolice. Ta šola je, kakor znate, pod vodstvom č. šolskih sester. V tem letu se je storil tudi znamenit korak na dalje in sicer s tem, da se je poprej trirazredna šola razširila v četirirazrednico. To prizadeva društvu 300 gld. več letnih stroškov; pa dobri prijatelji podpirajo prav zdatno blagi društveni namen, ktere bomo z božjo pomočjo tudi še mogli dosežati v prihodnjih letih.

Svojemu največjemu dobrotniku, prevzvišenemu gosp. knezoškofu Lavantinskemu je izrekel občni zbor srčno zahvalo. Prevzvišeni vladika so društveni pokrovitelj.

Objavila se je občnemu zboru sledeča določba visokega c. kr. finančnega ministerstva: „Dokler ostane poslopje šolskih sester namenjeno za šolski poduk, ne bo treba — v prihodnje — več od njega davkov plačevati.“ To je, se vé, precejšnje olajšanje za društveno blagajnico, ki je mnogokrat v velikih zadregah. Vseh stroškov za šolo, kakor za podporo revnim otrokom, je bilo od 1. januarja t. l. do 22. novembra 1884 gld. 48 kr.

Gosp. Miha Vošnjak, deželni in državni poslanec, izreče v imenu zbranih udov društvu predsedniku zahvalo za njegovo skrb. Gosp. dr. Ivan Dečko vpraša o stanju knjižnice na dekliški šoli. Odgovor se glasi: Knjižnica je kolikor toliko v dobrem stanu. — Predsednik izreče slednjič svojo zahvalo našim časopisom: „Slov. Gospodarju“, „Slovenec“ in „Südost. Post“, ki so radovoljno objavljali med letom društvo zadevajoča naznanila, imena darovalcev itd. Zahvali se še vsem blagim podpornikom dekliške šole in šolske mladine ter prosi nadaljne pomoči ter sklene zbor: „V zaupanju na božjo pomoč smo se lotili našega podvzetja; v tem zaupanju ga hočemo tudi nadaljevati!“

Domače novice.

(„Narodni klub“) se je v torek 24. t. m. zvečer konstituiral. Za predsednika je bil izvoljen gosp. L. Svetec, za podpredsednika pa gg. Murnik in dr. Bleiweis. Zapisnikarja sta gg. Klun in Stegnar, blagajničar pa mu je g. Robič. Razun tega je g. Svetec poročal o delovanju izvrševalnega odbora in o vedenju g. profesorja Šukljeja pri državnozbornih volitvah. Nastalo je vprašanje, more li g. profesor še dalje biti ud narodnega kluba ali ne? Ker se je pokazalo, da niso vsi udje prejeli vabil k prvi klubovi seji, odložila se je razprava o tem vprašanju za včerašnjo sejo, pri kateri je bil po dolgi in semtertje jako živahni razpravi z večino sprejet predlog, da g. profesor Šuklje ostane ud narodnega kluba, ako v prihodnji seji obljubi, da se podvrže klubovim sklepom. Za predlog, da naj se o tej zadevi preide na dnevni red, glasovalo je samo pet poslancev. S tem sklepom se je prvi vihar sicer na videz polegel, kriza v narodnem klubu pa ni odpravljena in ločitev njegova v dva kluba je menda le za nekaj dni odložena.

(Kapela v Marijanišči) je bila danes blagoslovljena. Milg. knezo-škof so sami osrečili hišo in izvršili blagoslovljenje ter darovali sv. mašo. Med odličnimi gosti je bil tudi naš deželni predsednik gosp. baron Winkler s svojo visokorodno gospo soprogo. — Mnogo spodbudnega in veselega je bilo videti in slišati. Zato bomo prinesli jutri obširnejši popis. Popoldne je bila pridiga in potem pete litanije. Mlademu ustavu, ki je začel kazati tako krepko svoje življenje, želimo ob ti priliki obilo božjega blagoslova.

(V Katoliški družbi) je včeraj govoril profesor J. Marn o svojem drugem potovanju na Velehrad. — Po pripravih bilo je soditi, da bo svečanost velikanska, vseslovanska. A — Slovan obrača, Bismark obrne — se je reklo, in ostala je božja pot cerkvena, kakor so viši duhovni pastirji želeli, in naposled se vendar poreče: Človek obrača, Bog obrne, kajti omenjena Metodova pobožnost bode na veliko duhovno korist vzlasti vernikom Moravskim, pa tudi drugim, kateri so se je prav vdeležili.

Kar nas Slovence zadeva, pravi govornik, poslavlja se je Katoliška družba po svojih „Glasih“ lanskim, in posebno po letošnjim, in po tem, da je dotične svečanosti vzbujala in kolikor že pospeševala. — Pastirski list našega premilostnega škofa Jakoba je vzbudil občeno radost in hvaležnost, in — kar se doslej še nobenemu pastirskemu listu slovenskemu ni storilo, zgodilo se je njemu, da je šel v 28.000 do 30.000 iztisih po svetu, najprej po škofiji in sedaj po Mohorjevi družbi. — Metodovo leto in Sveta brata Ciril in Metod slovanska apostola s podobami po družbi sv. Mohora sta Slovincem v rokah, in konec leta poda tudi „Matica Slovenska“ izvrstno, učenjakom prekoristno delo, v ravno ta namen. — Ako pomislimo na lepe svečanosti in pobožnosti, ktere so se po vseh naših duhovnijah obha-

jale, in na opisane slovstvene stvari, spoznati moramo, da vse to ne bode ostalo brez blagega sadu Slovencem.

Razun tega je bilo vsaj 25 do 30 Slovencev, mej temi 12 do 15 duhovnov, letos na Velehradu, kolikor se je dalo poizvedeti, ker se skupno potovanje ni bilo dopustilo. — Omenil je g. profesor, da je gredoč obiskal vrlega P. Heidriha v Neudortu, poklonil se P. Klinkowströmu, kateri mu je naročil pozdraviti Ljubljance, da se je resnično čudil ogromnemu napredku v vnanjih posvetnih stvareh na Dunaju, pa tudi žalostnemu propadanju v duhovskih cerkvenih rečeh vzlasti ondi, kjer se ne gojijo družbe in pobožnosti, ki jih zahteva in priporoča nova doba. Dospel je na Velehrad v dan pred Malo Gospodnico, bil zvečer priča krasne procesije iz Ogerskega Broda, maševal v Marijin praznik na velikem altarju v namene, priporočevane po pastirskem listu, za Slovence in vzlasti za razkolnike Slované. Vrnil se je skozi Budapešt, kjer je ogledal si deželno razstavo, o Blatnem jezeru, kjer je vladal knez Kocelj, kateri je jako podpiral sv. Metoda, skozi Zagreb in Reko, kjer je bil na božji poti Tersatski, in od onod skozi Slavino srečno došel v Ljubljano, kakor l. 1863 skozi Prago, Režno, Monakovo, Solnigrad, od koder so tudi prihajali verovestniki nekdanj med Slovence, Line, Šent-Hipolit in Marija Celje. — Kdor hoče veselo popotovati, pravi naposled, imeti mora denar pa zdravje. Moravska zdi se mu v mnogih ozirih podobna Kranjski, ljudstvo vidi se bogoljubno, duhovščina dostojna in marljiva, in svesti si smemo biti, da bode leto Metodovo na duševno korist in pravo blagost vsem Slovanom. Bog daj!

(Pri prepisovanju poročila) za „Slovenca“ o otvorenju deželnega zbora prigodila se je napaka, da so se naznanila predsedstva deželne zbornice vmešala med govor, s katerim je deželni glavar gosp. grof Thurn deželni zbor kranjski otvoril. — Vsled tega je v včerajšnjem „Slovenču“ na prvi strani natisnjen nagovor gosp. deželnega glavarja v dva dela razkrojen po omenjeni napaki predsednikovih naznanil. Pri branji govora naj se toraj izpusti oddelek v 1. predalec v 5. vrsti od spodaj začenajoč z besedo „Kar“ in končujoč v sredi 2. predalca z besedami „pokojniku na čast“. Potem bode govor deželnega glavarja po tej vrsti, kakor ga je govoril in kakor se nahaja v stenografičnem zapisniku.

(Utonil je) včeraj popoldne v Ljubljani ključarski učenec Ljudevit Sajovic, ki je svojo kapo ob Ljubljani lovil. Od frančiškanskega mostu, kjer mu je kapa v vodo padla, tekla je za njo do Vodmata, kjer je pri tovarni napeljana vrv preko vode. Fant se oprijemlje za to vrv in se spusti v vodo. Ko kapa priplava, plane za njo in v valovih ostane. Ker je bil razgret, zadel ga je prej ko ne mrtvoud. 400 korakov spodaj izvlekli so ga mrtvega iz vode.

(Z naglo smrtjo) umrla je včeraj 51 let stara hišina Marija Troha, ker ji je na nogi žila počila. Če tudi sta ji bila takoj dva zdravnika na pomoč, je vendar le umrla.

(Vstrelil se je) notar Schwarzenberg na Vranskem. Mož je bil v Ljubljani dobro znan. Denarne zadrege potisnile so mu revolver v roko.

(Slovenska cesarska pesen) imela bi biti povod, da se iz Čeljske gimnazije izključi nekaj dijakov-pevcev, ki so se drznili jo konec šolske maše na cesaričinega godu dan v cerkvi zapeti. Vodja gimnazije je dijakom prepovedal to pesem slovenski peti; če ga dijaki niso ubogali, so grešili zoper disciplino, toda tukaj je merodajen slučaj, kedaj, kako in zakaj? Vsled tega se nadjamo, da dijakom ne bo nobene sile. Če se jim pa zgodi, bodo pa že vedeli, kje je proti takemu pristranskemu postopanju še pomoč.

(Deželni šolski svet za Kranjsko) imel je dne 12. t. m. redno sejo; iz zapisnika posnemljemo naslednje: Po otvorenju seje poroča perovodja o rešenih ulogah. To se vzame v znanje in se preide na dnevni red. — O poročilih mnogih okrajnih svetov gledé prošnje za podporo v napravo in popravilo šolskih vrtov, oziroma drevesnic se sklene, dotični izkaz o predlagi predložiti kranjskemu deželnemu odboru. — Dve prošnji o razširjenji šole se odbijete, spisi o razširjenji dvorazrednice v Šiški v trirazrednico predložijo se kranjskemu deželnemu odboru v dovoljenje. — Ženskemu učiteljskemu osebju splošnih javnih ljudskih šol v glavnem mestu dovolj se jednaka plača in službena kategorija kakor je za učitelje na deških ljudskih šolah v Ljubljani

in sistemizujeta se dva razreda s plačo 700 gld. in 600 gld. počenši od 1. oktobra 1886. — Prošnja krajnega šolskega sveta na Dobrem Polju za podporo pri napravi vodnjaka pri šoli odda se s priporočilom deželnemu odboru. — Nadučiteljski mesti na ljudskih šolah na Krškem in v Dolenji Vasi, potem učiteljsko mesto v Hotiči se stalno nastavi. — Poročilo ravnateljstva izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole v Ljubljani o izpitih v oktobru se vršičih se vzame na znanje. — Tovarniškem ravnateljstvu v Medvodah se dá dovoljenje za ustanovitev privatne jednorazrednice. — Prošnja bivšega učitelja za miloščino se s priporočilom odda deželnemu odboru. — Prošnja nadučitelja in vodje za odškodnino stanarine se s priporočilom odda deželnemu odboru. — O nameščenju dveh okrajnih šolskih nadzornikov in o nastavitvi učitelja za risanje na c. kr. gimnaziji poroča se na više mesto.

(„Lj. L.“)

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Župnijski oskrbnik v Središči, č. g. P. Skuhala imenovan za župnijskega oskrbnika v Vel. Nedelji. Za župnijskega oskrbnika v Središče gré č. g. Vilibald Venedig, kaplan v Ormužu. Prestavljena sta gg. kaplana: Josip Satler v Veliko Nedeljo in Ivan Stajanko iz Velike Nedelje v Ormuž.

(Razpisana je služba) c. k. pravduškega namestnika v VIII razredu pri c. k. okrožni sodnji v Celji do 10. decembra 1885.

(V Toplicah) pri Novem mestu na Dolenjskem prične se 1. decembra nova doba zimske kopeli za bolnike, ki imajo putiko, ali jim sploh trga po udih. Cene za sobe so na polovico znižane.

(Lloyd) pomnožil bode ob novem letu svoje vožnje iz Trsta v Hongkong od 12 na 24 in one iz Trsta v Calcutto od 6 na 12 tje in ravno toliko za nazaj.

Razne reči.

— V občinski seji mesta Pariškega so se 17. t. m. pogovarjali bolj na drobno, koliko stane, ako se bodo bolnišnice vzele redovnicam. Dr. Després, jeden prvih zdravnikov, zdravnik v „Pitie“, je pripovedoval: Ubožno upravnništvo je kupilo v ulici Saint-Jacques hišo vredno 60.000 fr. za 88.000 fr., sedaj pa hoče za njo 51.000 fr., da jo priredi za svetne strežnice. V isti namen se ima obrniti hiša ubogim voljena, ki daje vsako leto najemščine 10.249 fr., izvemši štacune v pritličji. Izdajkov je toraj 139.000 fr. kar za sedaj in 5000 fr. vsako leto manj najemščine. Štirinajst sester bolnišnice Cochín, za kar gré tukaj, dobi razun hrane 1400 fr., to pride na osebo 200 fr. Svetne strežnice pa dobivajo po 600—680 fr. in obleko, ki velja 60 frankov. So toraj za 66% dražje, nego redovnice. Ker sestre oskrbujejo tudi lekarno, bode treba sedaj tudi lekarničarja, istotako tudi kuharice, kar bode stalo 6500 fr. Na leto bode toraj stroškov več 18.700 fr. in enkrat za vselej 139.000 fr., a zarad tega se ne bode sprejel niti jeden bolnik več memo prej, niti se ne bode kaj zboljšalo. Hiša, kjer bodo postrežnice stanovale, se vé, z obitelji, je nekaj oddaljena od bolnišnice Cochín, tedaj se težko nadzoruje. — Opravniki bolnišnice, Tenot, je zapazil, da primanjkuje za 2000 frankov platna. Radikalna večina tega nikakor ne taji. A rekli so, kaj to! Vignier pa je kazal na silo, ki se dela vesti, ako so redovnice strežnice, vendar kaj posebnega ni povedal. Pri teh vprašanjih rekel je drugi, da ne gré za denar, a poročevalec je rekel: namesto nevednih dobimo pa učene strežnice. No, to pa to! Vsako leto umrje več bolnikov, ko se strežnice zmotijo pri zdravilih. — A to še ni vse. Bolnišnico Cochín je osnoval v preteklem stoletji korar Cochín, njegovi dediči sedaj tožijo mesto za povračilo. Kakor so sedaj sestavljene sodnije, je malo upanja, da bi dobili pravdo. Tako se spoštujejo pogodbe.

Telegrami.

Niš, 26. nov. Vsled vpliva velesil izdalo se je včeraj zvečer srbskim zapovednikom povelje, da naj se boj vstavi, in naj tudi bolgarskim zapovednikom to objavijo. Zarad slabega vremena in v dokaz da Srbija sprejme premirje kakor ga velesile predlagajo, se je srbska armada zbrala okoli Pirot, in je na svojih prejšnjih stališčih le straže pustila.

Caribrod, 24. nov. (zvečer). Knez naselil se je v ravno tistem stanovanju, kjer je bil malo poprej kralj Milan, in so Bolgari ondi več papirovin in kraljevih ukazov našli.

Nobenega Srba ni več na bolgarski zemlji. Bolgarska armada stoji 2 do 3 kilometre od meje in se pripravlja na prestop čez mejo.

Madrid, 26. nov. Kralj je včeraj ob 9. uri umrl. Princeso Mercedes proglasili bodo ob vladarstvu matere za kraljico; Kabinet se je odpovedal in bode svoj posel le toliko časa opravljal, da se korteži snidejo, kateri bodo takoj sklicani. Sagasta sestavil bo nov kabinet.

Pariz, 25. nov. Položaj postal je jako kočljiv, ker so se v Tonkinsko komisijo izvolili možje, ki so za to, da bi se od ondot Francozje domu podali. Nadjati se je ministerske krize.

Tuji.

24. novembra.

Pri **Maliču**: Mosberger, Musser, Eupini, Kölbl, Domfinkes, trgovci, z Dunaja. — Dr. Adolf Böhm, zasebnik, iz Remscheida. — Dr. vitez Gutmannsthal, zasebnik, iz Trsta. — Grof Ervin Auersperg, dež. poslanec, iz Dolenjskega. — V. Pfeifer, dež. poslanec, iz Krškoga. — Terpotec, fuž. ravnatelj, iz Trbovelj.

Pri **Slonu**: Erinstein, Krenberger, Ullrich, Landig, Tschantlomo, trgovci, z Dunaja. — D. Biankini, zasebnik, iz Reke. — Janez Dejak, c. k. častnik, iz Novega mesta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Josip Henkel, trg. pot., z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Loeb in Quapil, trgovec, z Dunaja.

Pri **Avstrijskem caru**: Janez Schuster, zasebnik, z Dunaja.

Pri **Virantu**: Ernst Faber, dež. posl., iz Kočevja. — Oberstar, Janez in Frane Obermann, iz Ribnice. — M. Lavrenčič, dež. posl., iz Vrhpolja. — Dr. Sterbene, dež. posl., iz Hrenovic. — Primož Pakiz, dež. posl., iz Zamost. — Blaž Mohar, dež. posl., iz Škofje Loke. — Edvard Dev, dež. posl., iz Črnomlja. — Anton Jršan, iz Unca. — J. Rebolj, župnik, iz Št. Jurja.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

26. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 30 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 90 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 85 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 95 „
Akcije avstr.-ogerske banke	877 „ — „
Kreditne akcije	285 „ 10 „
London	125 „ 65 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleond.	9 „ 98 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 97 „
Nemške marke	61 „ 70 „

Od 25. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	98 gl. — kr.
„ papirna renta 5%	90 „ — „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 98 „ — „
„ Länderbanke	103 „ — „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	624 „ — „
„ državne železnice	271 „ 75 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	187 „ 25 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 127 „ — „
„ „ „ 1860	500 „ 139 „ 70 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 172 „ 75 „
„ „ „ 1864	50 „ 171 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 178 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 21 „ 25 „
Rudolfove srečke	10 „ 17 „ 75 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	115 „ 75 „
„ Ferdinandove sev.	105 „ 50 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

Nepremočljiva in silno gorka ter le 2 goldinarja

velja novozumljena, najboljša, gostotkana, gorka

„meščanska“ jopica

(„Bürger“-Jacke). (4)

Ne dobi se nič cenejega, vstrajnega, boljše in bolj pripravne, kakor novozumljene praktične „meščanske“ jopice za gospode in gospe, za mladenčce in dekleta; v zalogi imamo jih obilno sivih, ružavih, rdečih, temno-modrih in črnih in so jim veljaki pripoznali, da so:

1. Vsakemu telesu prav;
2. da mu hranijo gorkoto enakomerno;
3. da se z njimi prihrani mnogo druge obleke, in
4. da so poceni, dolgotrajne in imajo lepo moderno fazono.

Kdor ima „meščansko“ jopico, se bo po zimi najlažje mraza obvaroval; nikomur naj se toraj ne smili mala svetlica 2 goldinarjev, za ktere se dobi jopica ali pa hlače. Kdor kaj naroči, zadostuje če pove, ali je dotična oseba velika, srednja ali majhna.

Prodaja jih proti poštnemu povzetju edino le

Rabinowicz,

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 9.